

STUFF

ΤΑΞΪΔΙ ΣΤΟ ΑΣΦΑΛΉΣΤΕΡΟ ΜΉΡΟΣ ΣΤΟΝ ΚΏΣΜΟ

: Νατάσσα Μπλάτσιου

Φωτογραφία: Νατάσσα Μπλάτσιου

Μετά από 60 χρόνια λειτουργίας των πυρηνικών εργοστάσιων έχουν παραχθεί πάνω από 350.000 τόνοι ραδιενεργών αποβλήτων. Κανείς όμως δεν προέβλεψε που θα εναποτεθούν. Προς το παρόν τα τοξικά “φέρετρα” αποβλήτων διατηρούνται δίπλα στους κατά τόπους πυρηνικούς αντιδραστήρες, ενώ όλος ο κόσμος βρίσκεται σε αναμονή της οριστικής λύσης ενταφιασμού που θα δοθεί από τους επιστήμονες. Εκατομμύρια ξοδεύονται σε ερευνητικά έργα αναζήτησης “νεκροταφείων”, τα οποία τελικά δεν προχωρούν, άλλοτε γιατί διαπιστώνεται ότι οι γεωλογικές συνθήκες δεν είναι και τόσο ασφαλείς κι άλλοτε μετά από κοινωνικές αντιδράσεις. Τελικά υπάρχει ασφαλές μέρος στον κόσμο όπου μπορούμε να “θάψουμε” οριστικά και αμετάκλητα τα επικίνδυνα ραδιενεργά απόβλητα χωρίς να υπάρχει κίνδυνος να “αναστηθούν” και να σπείρουν τον πυρηνικό τρόμο;

Αυτό ακριβώς το μέρος αποφάσισε να αναζητήσει ο Ελβετός σκηνοθέτης Edgar Hagen ακολουθώντας τον διεθνώς αναγνωρισμένο πυρηνικό φυσικό και υπέρμαχο της πυρηνικής ενέργειας Charles McCombie σε ένα ταξίδι ανά την υφήλιο. Από μια πυκνοκατοικημένη περιοχή της Ζυρίχης μέχρι την έρημο του Gobi στην Κίνα που ζουν τρεις νομάδες με καμήλες, από το δάσος του Gorleben στην Γερμανία μέχρι τα μολυσμένα εδάφη των Ινδιάνων στο Hanford site της Αμερικής και από την Ιαπωνία από όπου αποκαλύπτεται να φτάνει υπό άκρα μυστικότητα ένα πλοίο με πυρηνικά απόβλητα μέχρι την Cumbria του Ηνωμένου Βασιλείου όπου φυλάσσονται προσωρινά τα απόβλητα της χώρας, ο σκηνοθέτης αναζητά αλήθειες, ψέματα, αλλά κι εκείνους που είναι έτοιμοι να δεχτούν το ρίσκο της εναπόθεσης δίπλα στο σπίτι τους έναντι ανταλλαγμάτων, όπως έκανε για παράδειγμα ένας δήμαρχος στο Νέο Μεξικό κι ένας δεύτερος τοπικός άρχοντας ετοιμάζεται να κάνει στην Ουψάλα της Σουηδίας.

VICE: Που βρίσκεται λοιπόν το ασφαλέστερο μέρος στον κόσμο;

Edgar Hagen: Προς το παρόν μόνο στην φαντασία μας. Θυμίζει λίγο αυτές τις όμορφες υποσχέσεις που δίνουν τα βιβλία του Ιουλίου Βερν: ο γύρος του κόσμου σε 80 ημέρες, ταξίδι στο κέντρο της γης... Όπως είπε και ο Κινέζος Ju Wang στην ταινία, μην πεις ότι εδώ βρισκόμαστε στο ασφαλέστερο μέρος του κόσμου, πες καλύτερα ότι είναι ένα από τα πιο ασφαλή μέρη.

Γιατί ξεκινήσατε να κάνετε ένα ντοκιμαντέρ για τα πυρηνικά απόβλητα όταν αυτή την στιγμή μας “καίει” ακόμα η Φουκουσίμα;

Η δική μου γενιά μεγάλωσε με το debate για τα πυρηνικά. Σχεδόν όταν γεννήθηκα άνοιξε το πρώτο εργοστάσιο για πολιτική χρήση, ενώ όταν ήμουν δεκαπέντε ετών συμμετείχα στην πρώτη μου διαδήλωση κατά του ανοίγματος εργοστασίων πυρηνικών όπλων στην Ελβετία. Η νέα γενιά έζησε μεν το ατύχημα στην Φουκουσίμα, αλλά θεωρεί τα πυρηνικά δεδομένα. Η συζήτηση πρέπει να παραμείνει ανοιχτή για το ποιος είναι υπέρ ή κατά, αλλά κι εμείς, οι παλιότεροι, είμαστε υποχρεωμένοι να παρέχουμε τη γνώση για το αύριο. Η πυρηνική ενέργεια λόγω των ραδιενεργών αποβλήτων θα παραμείνει ένα αιώνιο μωρό που κάποιος πρέπει να το προσέχει.

Ο Charles McCombie στο Sellafield

Ήταν εύκολο να έχετε πρόσβαση σε πυρηνικά εργοστάσια;

Υπάρχει τόσο μεγάλη μυστικοπάθεια χρησιμοποιώντας ως δικαιολογία θέματα ασφάλειας και τρομοκρατίας και ήταν τόσο δύσκολο να αποκτήσουμε πρόσβαση που έφτασα στο σημείο να αναρωτιέμαι εάν ελέγχει κάποιος αυτούς τους ανθρώπους. Τι κάνουν, πως το κάνουν, ή εάν εμείς, η κοινωνία, συμφωνούμε με αυτό που κάνουν. Στην Αμερική, δεν καταφέραμε να πάρουμε άδεια. Στην Αγγλία, πέντε άνθρωποι βρίσκονταν από πάνω μας για να κάνουμε μετρημένες ώρες γύρισμα. Κλειδί για να ανοίξουν οι πόρτες ήταν ο πρωταγωνιστής μου, ο Charles McCombie, ένας άνθρωπος που έχει ανάμειξη σε κάθε project που γίνεται σε ολόκληρο τον πλανήτη.

Γιατί πιστεύετε ότι ο McCombie σας άνοιξε τις πόρτες;

Όταν τον γνώρισα μου είπε ότι το θέμα των πυρηνικών αποβλήτων έχει λυθεί, απλά οι τοπικές κοινωνίες είναι ανίκανες να το καταλάβουν. Και τότε του απάντησα δείξε μου πως έχει λυθεί το πρόβλημα κι εγώ θα το μεταφέρω στο κοινό και κάπως έτσι ξεκινήσαμε. Φυσικά αυτό που είδα ήταν το ίδιο με αυτό που βλέπει κι ο θεατής. Μόνο την υπόσχεση.

Δεν υπήρξε καμία στιγμή που η πίστη αυτού του “ιεραπόστολου” της πυρηνικής ενέργειας κλονίστηκε;

Η πίστη του McCombie στην πυρηνική ενέργεια, ακόμα και μετά την Φουκουσίμα, δεν υπέστη ούτε μια ρωγμή. Είναι απόλυτα πιστός και προσηλωμένος στην δουλειά του και τίποτε απολύτως δεν μπορεί να το αλλάξει αυτό. Με τρέλαινε ότι για τον ίδιο το ατύχημα στην Ιαπωνία ήταν ένα τραγικό περιστατικό μεν, αλλά και μια ευκαιρία για επαγγελματική συνεργασία. Ο άνθρωπος αυτός έχει τη δυνατότητα να δημιουργήσει ένα ερευνητικό έργο

εναπόθεσης, όπου κι αν του το ζητήσουν. Εάν θέλετε να πάρετε τοξικά απόβλητα στην Ελλάδα, ο McCombie μπορεί να σας βοηθήσει!

Μην δίνετε ιδέες στους Έλληνες πολιτικούς! Για εσάς ποιο ήταν το πιο τρελό σενάριο εναπόθεσης αποβλήτων;

Η υπόθεση της Αυστραλίας. Σε μια χώρα που έχει επιλέξει να μην παράγει πυρηνική ενέργεια, ειδήμονες του χώρου σχεδίαζαν την υποτιθέμενη τέλεια γεωλογικά λύση για την εναπόθεση των τοξικών αποβλήτων ολόκληρου του πλανήτη. Μόνο που οι κύριοι αυτοί είχαν ξεχάσει μια μικρή λεπτομέρεια. Τους Αυστραλούς. Όταν το σχέδιο διέρρευσε στον τύπο πριν ακόμα ολοκληρωθεί, ξέσπασε σάλος και το έργο δεν προχώρησε.

Στην έρημο Γκόμπι

Τι ήταν αυτό που σας τρόμαξε κατά την διάρκεια των γυρισμάτων;

Η μυστικοπάθεια. Θα σας κάνω μια απλή ερώτηση. Ποιος μπορεί να μου απαντήσει που εναποτίθενται αυτή τη στιγμή τα πυρηνικά απόβλητα της Φουκουσίμα;

Μπορώ να σκεφτώ το ντοκιμαντέρ σας σε μια μελλοντική βιβλιοθήκη με κλασικούς τίτλους για τα πυρηνικά. Το θέμα όμως είναι τι κάνουμε σήμερα. Δεν πιστεύετε στον ακτιβισμό;

Δεν έχει σημασία η ταινία να αλλάξει τον κόσμο. Το θέμα για μένα είναι να ξανασκεφτούμε τι στο διάβολο θέλουμε κάνουμε με τα πυρηνικά σαν ανθρωπότητα. Να επανέλθει ο διάλογος, ακόμα κι αν φαίνεται πως η ανταλλαγή απόψεων είναι αδύνατη όταν υπάρχουν αποκλειστικά δυο συστήματα σκέψης και το ένα προτάσσει ότι η πυρηνική ενέργεια είναι πράσινη, υγιεινή και ασφαλής για πάντα και το άλλο αποκλείει έστω και την αμυδρή πιθανότητα ατυχήματος.

Ποια είναι η ανταπόκριση του κοινού;

Δεν είναι μια εύπεπτη ταινία, όμως οι αντιδράσεις των θεατών είναι πολύ θετικές. Έχει κάνει ήδη έναν μεγάλο γύρο σε ευρωπαϊκά φεστιβάλ και έχει πουληθεί σε τηλεοπτικά δίκτυα στην Ρωσία, στην Γαλλία, τη Γερμανία, ακόμα και την Ταϊβάν. Οι μόνοι που δεν έχουν επιδείξει κανένα απολύτως ενδιαφέρον προβολής είναι η Αμερική και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Δηλαδή στην Κίνα το πουλήσατε;

Η Κίνα είναι μια άλλη ιστορία. Όταν ο αρμόδιος Κινέζος υπουργός για θέματα πολιτισμού μας επισκέφτηκε στην Ελβετία και στο πλαίσιο της γενικής συνεργασίας είδε την ταινία την οποία μάλιστα βρήκε ενδιαφέρουσα, στη συνέχεια απόρησε πως πήραμε άδεια κινηματογράφησης, αφού ο ίδιος προσωπικά είναι ο αρμόδιος έκδοσής τους. Εμείς είχαμε πάρει άδεια από την Υπηρεσία Ατομικής Ενέργειας. Τώρα τι έγινε όταν γύρισε στην Κίνα, όπου οι ακτιβιστές κατά των πυρηνικών, όχι μόνο είναι ανύπαρκτοι, αλλά φυλακίζονται, κανείς δεν ξέρει.

Νιώθετε πιο αισιόδοξος ή πιο απαισιόδοξος για το μέλλον των πυρηνικών αποβλήτων μετά από αυτό το μακρύ ταξίδι;

Πιο απογοητευμένος. Είμαστε πιο ανόητοι απ' όσο νόμιζα. Η πρώτη μου ταινία πραγματευόταν τις ψυχικές ασθένειες και το πως εμπιστευόμαστε τυφλά του γιατρούς. Εάν αυτή την σκέψη την επεκτείνεις σε συλλογικό επίπεδο, η πυρηνική ενέργεια μοιάζει με μια συλλογική ψυχική ασθένεια, μια παράνοια, όπου εμπιστευόμαστε αντίστοιχα τυφλά τους πυρηνικούς επιστήμονες. Χωρίς καμία απολύτως κριτική σκέψη.

! " # \$ % & () * + , - . / & (*Edgar Hagen* 0 % 1 * 2 1 % 3 4 0 % 5 1) & * 5 2) # % 6 . 7 8 & , & * 1 2 , & 3 " *Journey to the safest place on earth* " (2 8 0 1) & 2) : 2 # /) & 3 - μ / 3 - (& ; * ') μ - ;) % 3 4) & * % 5 < 3 ' , 1 2 & 3 0 % - , & () % ' # 2 & μ > * + * 2 1 ? # 4 & & ; ? # 2 , > & * 2 1) ; , - μ # @ & (μ % 9 % 4 9 % ; ? / 3 μ 2 < - ; (* 2 1 * 2 & * 3 1 & (& (? ; 3 + , 1 > (% / 3 γ % 1 2 (. " 6 2 1 + 9 % & 3 + & 1 6 & ; μ % 4 # - ; μ > * - ; (. A < % 1) ? - ; 9 4) % 1 : # -) - : 6 * 2 1

γ%βμ2, 1> #- γ- &%, 6 *219D4) *%1 *1 +μ2& γ34: - *21, & *1μ2, &3.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΑΡΘΡΑ

Η Τρανς Συγγραφέας
Sybil Lamb Κατάφερε να
Επιβιώσει από ένα
Έγκλημα Μίσους

Μια Μέρα στην
#falifornia

Για **Camping** στα
Κουφονήσια

Αναστενάρια: Έκσταση
και Χορός με τους Αγίους
στη Φωτιά

Ακολουθήστε το **VICE** στο **Twitter**, **Facebook** και **Instagram**.